

قانون ملی شدن جنگلهای کشور *

مموب جلسه مورخ ۲۷ دی ۱۳۴۱ هیات وزیران

تاریخ ۱۳۴۱/۱۱/۲

شماره ۲۶۹۱۰/ت

ماده یکم - از تاریخ تصویب این تصویب‌نامه قانونی عرصه و اعیانی کلیه جنگلهای و مراتع و بیشه‌های طبیعی و اراضی جنگلی کشور - جزء اموال عمومی محسوب و متعلق به دولت است و لکن قبل از این تاریخ افراد آن را متصرف شده و سند مالکیت گرفته باشند.

ماده دوم - حفظ و احیاء و توسعه منابع فوق و بهره‌برداری از آنها به عهده سازمان جنگلهای ایران است.

تبصره ۱ - سازمان جنگلهای مجاز است بهره‌برداری از منابع فوق را رأساً عهده‌دار و یا با انعقاد قراردادهای لازم به عهده اشخاص واکتدار کند.

تبصره ۲ - توده‌های جنگلی مساحت در زمین‌های زراعی که در اراضی جنگلی جنگلهای شمال کشور و در محدوده اسناد مالکیت رسمی اشخاص واقع شده باشند مشمول ماده یک از تصویب‌نامه قانونی نیستند ولی بهره‌برداری از آنها تابع مقررات

* علامت رضا حاجتی اشرافی :

الف) روزنامه رسمی شماره ۵۴۴۶ مورخ ۱۳۴۲/۲/۲۰

ب) قانون فوق در تصویب‌نامه مذکور به عنوان «قانون ملی شدن جنگلهای کشور» قید شده ولی در آیین‌نامه اجرایی آن به عنوان «قانون ملی شدن جنگلهای وحشی در مواد ۳ و ۹ و ۱۰ و ۱۳ و ... آیین‌نامه بهره‌برداری» عنوان «قانون ملی شدن جنگلهای تکرار گردیده و هم چنین در ماده (۱۳) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلهای و مراتع (مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵) نیز اشاره به «قانون ملی شدن جنگلهای گردیده» لکن در ماده (۵۵) اصلاحی و مراتع (مصوب ۱۳۴۶/۸/۲۰) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلهای و مراتع نام قانون صدرالذکر به عنوان «قانون ملی شدن جنگلهای کشور» قید شده است.

منابع ملی و طبیعی، جنگلها و مراتع / ۸۶۹

ب - مراتع غیرمشجری که با توجه به قانون اصلاحات ارضی مصوب سال ۴۰ در سهم اشخاص قرار گرفته و همچنین مراتع غیرمشجری که در تاریخ تصویب این قانون یا بعداً به موجب اسناد مالکیت یا آراء قضایی محاکم قضائی یا هیئت‌های رسیدگی به املاک و اگذارای در محدوده املاک مزروعی قرار گرفته یا بگیرند مشمول مقررات این قانون نخواهد بود.

تبصره - سازمان جنگلانی می‌تواند به هر خانواده جنگل نشین تا چهار سر دام بزرگ یا معادل آن دام کوچک بدون دریافت حق التملیف با توجه به ظرفیت چرا به مدت و در نقاط و طبق شرایطی که مقتضی بداند در مراتع اجازه چرا بدهد هر دام بزرگ معادل سه دام کوچک محسوب می‌شود.

ماده پنجم - در مورد منابع طبیعی مندرج در ماده یکم که تا تاریخ تصویب این قانون اسناد مالکیت آنها به نام اشخاص صادر نشده ولی تقاضای ثبت پذیرفته شده و تشریفات ثبتی تا مرحله صدور سند مالکیت طی شده یا بشود با ارائه گواهی اداره ثبت مربوطه مبتنی بر بلا مانع بودن صدور سند مالکیت به نام متقاضی طبق ماده سوم این قانون رفتار خواهد شد و گواهی اداره ثبت پرداخت وجه به منزله سند مالکیت تلقی می‌گردد نسبت به منابع طبیعی مذکور در ماده یک که دعاری آنها در محاکم قضائی یا هیئت‌های رسیدگی به املاک و اگذارای مطرح است پس از صدور رأی قطعی محاکم قضائی یا هیئت‌های رسیدگی به املاک و اگذارای نیز طبق این قانون وجه به ذینفع پرداخت

تصویب نامه شماره ۱۷/۲۴۲۰ مورخ ۱۳۳۹/۱/۱۳ حیات و زینت

روزنامه رسمی شماره ۴۶۷۸ سال ۱۳۳۹

- ۱- تاریخ وصول عطف چرا، از مراتع دولتی (صوملی) برای هر فصل: پیوسته بوداری به شرح زیر تعیین می‌گردد:
 - الف - کوه سیند هر رأس
 - ب - بز هر رأس (یا در نظر گرفتن خسارتی که به مراتع وارد می‌آورد)
 - ج - گاو و گاو میش هر رأس
 - د - اسب و قاطر هر رأس
 - ه - شتر هر شتر

در باب دریافت و درآمد حاصله به صورت اصلاح و اجراء مراتع و اجزای طرح‌های مربوطه برسد. در تاریخ ۲۲ روال
۲ - نتایج اتمام و احتمام تا شش ماهگی از پرداخت حق التملیف معاف می‌باشند.
۳ - به منظور پیشتر امر وصول عطفچرا، معادل ۴ درصد وصولی به انحصاری که به هر نحوی از انحاء در پیشرفت امر وصول مؤثر بوده‌اند، با اذن پرداخت خواهد شد.
۴ - نسبت به وصول بدو می‌سنگین سال عطفچرا مانند وصول بدو می، سایر مؤیدان مالیاتی دولت سبابت به صدور پیش آگهی لازم و عملیات اجرایی خواهد شد.

۵ - کلیه تصویب‌نامه‌ها و مقرراتی که با این تصویب‌نامه مغایرت داشته باشد، ملغی می‌شود.
۶ - روزار بخانه‌های کشاورزی - کسری - دادگستری - مسئول اجرای این تصویب‌نامه می‌باشند.

قوانین محضای اراضی

صوملی قانون جنگلها و مراتع است.

تبصره ۳ - عرصه و معاروط تأسیسات و خانه‌های روستائی و همچنین زمین‌های زراعی و باغات واقعه در محدوده اسناد مالکیت جنگلها و مراتع که تا تاریخ تصویب این قانون اجراء شده‌اند مشمول ماده یک این قانون نخواهد بود.

ادارات ثبت مجازند با تشخیص و گواهی سازمان جنگل‌بانی ایران اسناد مالکیت عرصه و اعیانی جداگانه برای مالکین آنها صادر نمایند.

ماده سوم - به انحصاری که دارای سند مالکیت به نام جنگل هستند و یا از مراتع قضائی حکم قطعی دال بر مالکیت آنها به نام جنگل صادر شده و یا دارای حکم قطعی از هیئت‌های رسیدگی املاک و اگذارای بنام جنگل باشند وجه زیر پرداخت می‌شود:
الف - در مورد جنگل‌های شمال که از حوزه آستارا شروع و به حوزه کلیان ختم می‌شود برای هر هکتار پانصد ریال.

ب - در مورد سایر جنگلها و بیشه‌های کشور برای هر هکتار یکصد ریال.
ج - به انحصاری که جنگل در محدوده اسناد مالکیت آنها یا در محدوده املاکی که به موجب احکام قضائی یا هیئت‌های رسیدگی املاک و اگذارای به آنها تعلق گرفته قرار دارد برای هر هکتار یکصد ریال.

ماده چهارم - در مورد مراتع مشجر و غیرمشجر به نحو زیر رفتار می‌شود:
۱ - به انحصاری که مراتع مشجر در محدوده اسناد مالکیت آنها قرار گرفته یا به نام مرتع مشجر دارای سند مالکیت رسمی جداگانه بوده و یا از مراتع قضائی حکم قطعی دال بر مالکیت آنها صادر شده و یا دارای حکم قطعی از هیئت‌های رسیدگی املاک و اگذارای باشند در مناطق شمال (از حوزه آستارا تا حوزه کلیان) برای هر هکتار ۱۰۰ ریال و در سایر مناطق ایران برای هر هکتار ۵۰ ریال پرداخت می‌شود.

۲ - در مورد مراتع غیرمشجر به نحو زیر رفتار می‌شود:
الف - نسبت به مراتع غیرمشجر که به نام مرتع دارای اسناد مالکیت هستند چنانچه با توجه به قانون اصلاحات ارضی مصوب سال ۱۳۳۰ مراتع مزبور ضمن املاک زائد بر حد تصاب به دولت انتقال یافته و یا در آئیه انتقال باید مرتع مزبور در اختیار سازمان اصلاحات ارضی باقی می‌ماند که طبق آئین‌نامه مربوطه آن را در اختیار کشاورزان یا شرکت‌های تعاونی محلی یا اتحادیه‌های شرکت‌های تعاونی بگذارند.
قیمت مراتع غیرمشجری که به موجب این بند در آئیه به دولت مستقل می‌شود ده برابر عایدی عطفچرا یکساله آن که در تصویب‌نامه شماره ۱۲/۲۴۲۰ مورخه ۱۳۳۹/۹/۲۹ مبلغ آن تعیین شده پرداخت می‌شود.
#

علامت‌ها حجتی اشرفی

خواهد شد.

ماده ششم - کلیه معاملات رهنی یا با حق استرداد که نسبت به اموال عمومی مذکور در این قانون بین اشخاص واقع شده باشد از تاریخ تصویب این قانون نك قانون شده محسوب است.

بستانکاران اسناد مزبور می‌توانند به قائم مقامی بدهکار به سازمان جنگلیانی ایران مراجعه و تا میزان طلب خود از وجهی که به موجب این قانون قابل پرداخت است و به ترتیبی که مقرر شده دریافت نمایند و در صورتی که وجه قابل پرداخت به بدهکار طبق مقررات این قانون تکاوری طلب مرتفن را ننماید نسبت به مزاد می‌تواند از سایر دارائی بدهکار استغای طلب نماید.

ماده هفتم - در مورد جنگلها و مراتع مشمول این قانون که بهره‌برداری از آنها طبق اسناد رسمی یا غیررسمی به هر عنوان به اشخاصی برگذار شده اسناد مزبور از تاریخ تصویب این قانون ملغی است و بهره‌برداران در صورت تمایل به ادامه بهره‌برداری در جنگلها و مراتع فوق باید به سازمان جنگلیانی، مراجعه و ترتیب قرارداد لازم را بدهند. تبصره - مستثنیات این ماده به قرار زیر است:

۱- سازمان جنگلیانی می‌تواند نسبت به طرحهای جنگلداری که در تاریخ تصویب این تصویرنامه قانونی از طرف سازمان مزبور دستور اجراء داده شده برای مدت پنج سال از این تاریخ مفاد قراردادهای مجری طرح را با طرف قرارداد از لحاظ بهای درخت که به موجب اسناد رسمی منعقد شده باشد مراعات نماید.

چنانچه مجری طرح خود مالک تمام یا قسمتی از جنگل باشد نسبت به سهم مالکیت سابق خود باید به سازمان جنگلیانی مراجعه و سازمان مزبور مجاز است بدون رعایت تشریفات آئین‌نامه معاملات دولتی و با توجه به هزینه‌هایی که در مورد اجرای طرح به عمل آمده قرارداد لازم برای دریافت بهره مالکانه با مشارالیه منعقد نماید. مدت این قبیل قراردادها از پنج سال تجاوز نخواهد کرد.

در هر حال چنانچه مجریان طرح بخواهند از سال ۱۳۳۲ به بعد از جنگلهای مورد طرح بهره‌برداری نمایند موظفند بهره مالکانه درختان مورد پروانه‌های قطع را که از سال مزبور به بعد صادر می‌شود به سازمان جنگلیانی بپردازند و چنانچه مجری طرحی به عللی قادر به اجرای طرح نباشد یا اجرای طرح را متوقف ساخت سازمان جنگلیانی مراتب را با تعیین ضرب الاجل به او اخطار می‌کند.

در خاتمه مدت تعیین شده در صورتی که مجری طرح مواردی را که اخطار شده انجام نداده باشد سازمان جنگلیانی مختار خواهد بود اجرای طرح را رأساً عهده‌دار و با از طریق مزایده به اشخاص دیگر واگذار کند و مجری قلی مستحق دریافت وجهی بابت هزینه‌های انجام شده نخواهد بود.

منابع ملی و طبیعی، جنگلها و مراتع / ۸۷۱

۲- اشخاصی که به استناد ماده ۲۴ قانون جنگلها و مراتع کشور^۳ تا تاریخ ۴/۱/۴۱ پروانه بهره‌برداری از جنگل تحصیل نموده و همچنین اشخاصی که به استناد تصویب‌نامه شماره ۴۷۳۸ - ۴۱/۹/۱۸ در مورد تهیه ذغال پروانه رسمی اخذ نموده‌اند در صورتی که خود مالک جنگل بوده و بهره‌برداری نموده‌اند بهره‌برداری آنها تا خاتمه مدت پروانه مجاناً مجاز و چنانچه از مالک جنگل به موجب سند رسمی تحصیل مجوز بهره‌برداری نموده باشند معاملات آنها تا خاتمه مدت پروانه نافذ و بهره مالکانه به مالک قبلی پرداخت می‌شود.

ماده هشتم - از تاریخ تصویب این قانون سازمان جنگلیانی مجاز است برای مصارف روستائی جنگل شتیان و دهکده‌های مجاور جنگل با توجه به میزان واقعی احتیاج آنها بدون دریافت بهره مالکانه اجازه بهره‌برداری صادر نماید.

ماده نهم - اشخاصی که در اثر اجرای این قانون مشمول دریافت وجهی می‌باشند باید حداکثر ظرف مدت یکسال از تاریخ انتشار آگهی سازمان جنگلیانی به سازمان مزبور مراجعه و با تسلیم عین اسناد مالکیت و نقشه ثبتی گواهی شده که مساحت مورد تقاضا را دقیقاً مشخص نماید وجوه مذکوره در این قانون را مطالبه کنند.

پس از انقضای مدت مزبور نمی‌توان به تقاضای واصله ترتیب اثر داد و وجوه مزبور قابل مطالبه نمی‌باشد.

نسبت به مشمولین ماده پنجم از تاریخ صدور گواهی ثبت محل یا حکم قطعی تا مدت یکسال تقاضای وجه قابل پذیرش خواهد بود.

ماده دهم - وجوه مذکور در این قانون در ظرف مدت ده سال به انقضاء مستلوی سالانه به اشخاص ذیحقی پرداخت می‌شود.

ماده یازدهم - دولت مکلف است تا ده سال هر سال مبلغ پنجاه میلیون ریال به منظور پرداخت وجوه مذکور در این قانون در اختیار سازمان جنگلیانی بگذارد.

ماده دوازدهم - وزارت کشاورزی مکلف است آئین‌نامه اجرای این قانون را تنظیم و پس از تصویب هیئت وزیران به موقع اجراء بگذارد.

ماده سیزدهم - وزارتخانه‌های کشاورزی، دارائی، مأمور اجرای این تصویب‌نامه قانونی می‌باشند.

ماده چهاردهم - وزارت کشاورزی مکلف است مجوز قانونی این تصویرنامه قانونی را پس از گذشتن مجلسین تحصیل نماید.

۳- علامرضا جنتی اثری می‌باشد.

ماده ۲۴ اصلاحیه قانونی جنگلها و مراتع کشور (اصوب ۸ شهریور ۱۳۳۸) - تا سه (۳) سال پس از تصویب این قانون سازمان جنگلیانی می‌تواند برای تأمین مصرف چوب داخله کشور، پروانه قطع درخت از جنگلها را بدون انجام شرایط قبی مذکور در تبصره (۱) ماده (۲) این قانون صادر نماید.